

BUDA-PESTA

22 Maiu st. v.
3 Iunie st. n.

Va esî duminec'a.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 21.

ANULU XIII.
1877.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl. ; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

CREDINTIE, DATINE SI MORAVURI ROMANE.

Miluirea Tiganiloru.

Mi-se 'ntempla adesea sè dau câte ceva de poména. De si dintre cei tē nu voru sè 'ncurajeze cersitulu — căci cele de mai multe ori e o adeverata trândavía — totusi nu me potu oprí d'a miluí pe saraculu cersitoru.

In viéti'a de tóte dílele, sunt contradiceri de care nu te poti desberá cu 'nlesnire. Le serviesci prin instinctu si din deprindere, cându pe unele, cându pe altele.

Ce e dreptulu, la 'nceputu iti vine sè-i respundi cu asprime : — ci du-te, omule, de muncesce si-ti câstiga pâinea cá tóta lumea, in locu d'a 'ntinde mân'a cu nerusinare! Dar, cându ai a face c'unu neputinciosu betrânu, incarcatu de ani si de necasuri, c'unu schiloditu din fire séu din întemplári dureróse, si cându te gândesci cá póte 'n acea di n'o fi avutu sè manânce nici macaru o cógia de pâine, cum sè nu te simti induiosiatu, si câtu de 'mpietrita trebuie sè-ti fía inim'a, pentru cá sè-lu gonesci cu ne'ndurare?

Si-apoi, la noi. miluirea e o 'nsusire a neamului. Ba potu chiar dice, c'are unu indoitu caracteru. Pe d'o parte, Românulu e nascutu voiosu si primitoru, gata sè compatímescá de nenorocirea altuia si sè-lu ajute cu totu ce póte; de aceea, rare-ori se 'ntempla cá druma-

siulu întârdiatu sè-i céra ospitalitate far' a o dobândí cu deplinu si pe data. Pe d'alta parte, moral'a crestina lu-invétia si dēns'a sè dea de poména, spuindu-i cá Dumnedieu pune la locu indoitu de câtu a datu.

Cunoscu totusi o 'mprejurare, in care si buna-vointi'a, si moral'a, si mil'a remânu cam fara putere dinaintea unei superstitiuni fórté respândite, celu putinu in Româní'a dintre munti si Dunare.

In adeveru, amu vedíutu de sute de ori cá. pe cându unii din cersitori nu esiau cu mân'a góla din curtea unde intrasera, altii, din contra, séu cá erau goniti séu, cându li-se dá ceva, vedeau cá celu ce i miluíá batea cu pi-ciorulu in pamēntu.

Miratu d'acésta deosebire, m'am silitu sè cunoscu lucrurile mai d'aprópe, si iata ce-amu aflatu : cei miluiti cu voiosia erau Români, pe cându ceilalti aveau nefericirea d'a fi Tigani.

Bietii Tigani! De ce sè fía ei atátu de oropsiti? Nu sunt si dēnsii ómeni cá noi? Simtímēntulu de bine-facere, crestinismulu, si chiar Dumnedieu, in numele caruia se pretinde cá vorbesce religiunea, facu óre vr'o deosebire între belanu si óchiasiu, între albu si negru, cându e verb'a d'a faptuí binele?

Pe tonulu acesta osândiam eu, acum 10—15 ani, românescu-ne egoismu, far' a-mi dá bine séma despre tarí'a prejudecătiloru poporare.

Nu sciu déc' acela-si lucru s'o fi petrecându si printre Români din Kesaro-craiesc'a 'mperatia. Totusi, fiindu că unii din cetitorii „Familiei“ l'oru fi cunoscându, nu credu de prisosu a me 'ncercá sè espuii câte-va considerári, care i potu înlesní esplicarea. Iata obiectulu linieloru ce au sè urmeze.

*

Déca, vorbindu c'unu saténu din Munte-ní'a, ilu întrebi de ce nu dá nimicu de poména Tiganului ce-ar veni sè-i céra, iti respunde că 'n diu'a celei din urma judecáti, Dumnedieu nu tine 'n séma binele facutu unei asemenea fiintie; că omulu trebuie s'ajutoreze unu sufletu, pe cându Tiganulu n'are de câtu abiá o jumetate, d'o fi avënd'o si p'aiia.

Câtu despre baterea cu piciorulu in pamântu cându se dá unui Tiganu de poména, iata cum o esplica poporulu: ómenii estiia sunt fórte mincinosi; la diu'a judecáti, cându ti se cântarescu faptele, spre a se scí déca cele rele nu 'ntrecu pe cele bune, Tiganulu póte tagaduí pomén'a ce i-ai datu, si ast-felu pierdi o bine-facere; baténdu ênse cu piciorulu in pamântu, însemnéza că iei pamântulu cá marturu si, la vremea judecáti din urma, Tiganulu nu mai póte tagaduí pomén'a ce i-ai datu.

Avemu dar aci unu ciudatu amestecu de credintie religiöse cu prejudecáti pastrate de pe la 'nceputulu crestinismului, de superstitiuni pagáne cu deprinderi anevoia de 'ntielesu pentru cugetarea din secolulu nostru. Fí'a-care din aceste eleminte isi are 'nsemnatarea-i particulara. De aceea si credu că trebuiescu in deosebi privite, spre a ne puté da séma câte idei si câte fapte trebuiescu contópite, spre a dá nascere unei singure datine séu deprinderi.

*

Idei'a despre o judecata aspra si nepartinitóre a fapteloru omului, indata dupa ce-a muritu, nu e câtusi de putínu o descoperire a crestinismului. Dup' a vechiloru Greci credintia, ne'nduplecatulu tribunalu, însarcinatu cu deosebirea celoru rei de cei buni, scimu toti că se compunea din vestitii Minos, Eacu si Radamante. Câtu despre raiulu si iadulu pagânetáti, Omeru, Platone si Virgiliu le-au descrisu atátu de frumosu, in câtu pare-mi-se că

Dante si Milton, insufletiti d'asiá minunate creatiuni si 'naspriti d'ale veacului loru amaruri, au pututu închipuí cu 'nlesnire si fiorósele loru tablouri.

In toti timpii dar lumea a crediutu in realitatea unei dile din urma, cându o 'nalta dreptate va pedepsí pe cei rei, dându celoru buni cunun'a virtutii. Ast-felu, despre acésta credintia se póte repetá ceea-ce d-lu Max Müller díce despre religiune 'n genere, că 'ntr'ên-s'a totu ce e nou e vechiu si totu ce e vechiu e nou, in câtu vr'o religiune cu desevisire nóua n'a esistatu nici-odata, de la 'nceputulu lumii pêne adi. *)

De aceea, marturisindu, că ceea-ce se numesce religiune crestina csistá la cei vechi si n'a lipsitu chiar de la nascerea neamului omenescu, St. Augustinu **) dá probe d'o 'nvederata buna-credintia. De-ar fi sustinutu contrariulu, faptele s'aru fi 'nsarcinatu sè-lu desminta fara 'ntardiare.

In adeveru, Omer vorbesce despre iadu in cartea XI a „Iliadei“ sale. Din acestu isvoru veni dupa dênsulu sè s'adape Platone, care, in cartea IX a „Republicei“, pune 'n gur'a arménului Ere povestea privitóre la legend'a iadului. Êr dupa trecere de ani, Virgiliu luá aceea-si ideia gréca si, schimbând'o pe ici-colca cu adausulu câtoru-va frumuseti, ne dete pe d'o parte unu iadu pretinsu nou, meremetu alu celui vechiu, pe d'alta idilie'a descriere din cartea VI, unde fericitii din Câmpiele-Eliseie cânta, dantiuiescu, citescu versuri, se ieu la lupta, calarescu si ducu traiu fara de durere si viétia fara de sfirsitu.

Dar ce religiune nu si-a avutu si nu-si are iadulu si raiulu seu, cu idei'a despre o di 'n care, dupa faptele fia-carora, cei buni voru fi despartiti de cei rei, cá unii sè se bucare de fericire, altii de amarnice chinuri? Pare-mi-se dar, că ceremoniele de mormintare ale vechiloru Egipteni, mai alesu cele observate la mórtea unui rege, nu erau de câtu unu felu de jocu dramaticu, prin care se represintă 'n micu cele sustinute de credintí'a-le religiósa despre a sufletului nemurire si despre o di de drépta si ne 'mladiósa judecata.

Dar ce stau sè dícu? Mitologí'a comparata a isbutitu sè dovedésca, că idei'a sanctiunii morale, prin urmare credintí'a într'unu raiu si-unu iadu, cá si 'ntr'o di de judecata

*) Prefati'a la „Essais sur l'histoire des religions“ de Max Müller, ed. fr. (Paris 1872. Didier.)

**) Citatu ibid. pag. VIII.

Dumnedieiésca, e comuna tuturoru timpiloru si tutoru religiuniloru. Ér cându ne gândimu cà nu se putea gasí o conceptiune mai 'nalta si mai eficace de câtu acést'a, putem dice cu multa sicurantia cà erá peste putintia cá cres-tinismulu sè nu pastreze betrân'a traditiune. Câtu pentru poporulu românú, e ne'ndoiosu c'acést'a credintia o datoresce religiunii sale. Se cuvine ênse sè recunóscemu, cà legend'a e nu numai d'o nespusa vechime, ci si d'o generalitate, care adi nu mai sufere 'ndoieli si contradiceri.

D'ací se vede, in chipulu celu mai apriatu, caracterulu superstitiunii nóstre: caracteru cu deosebire religiosu, amestecatu cu nisce prejudetii ce paru ciudate pentru cultur'a 'n mijloculu careia traimu, dar care se esplica si se legitiméza printr'o câtu de rapede studiare.

(Finea va urmá.)

G. Dem. Teodorescu.

L A M A R I A .

Nu stiám de ce in lume
Toti poetii cu amoru
Se inchinu la alu teu nume,
Te admiru cá o minune,
Cá unu visu mângaietoru!

Astadi stiu! . . . de cându pe tine
Totu mai desu te intalnescu;
Câci prin visuri si suspine
Simtu unu focu ce arde 'n mine
Si mi-spune sè iubescu!

Nu stiám de ce amorulu
Rege toti l'au proclamatu,
De ce pórtu muritorulu
Dupa elu, in sufletu dorulu
A fi tainicu sagetatu!

Astadi stiu! . . . de cându eu inca
Fericiri ce n'am aflatu,
De cându a durerii stânca
In iubire multu adânca
Pentru tine s'a schimbatu!

Nu stiám de ce pamântulu,
Totu pamântulu crestinescu,
De ce paserea si vântulu,
De ce viéti'a si mormântulu
Alu teu nume blându sioptescu.

Astadi stiu! . . . cându iubitóre
Si frumósa te admiru,

De cându esti tu rapitóre,
De cându portu cu infocare
Alu teu dulce suveniru! . . .

Iasi, augustu 1876.

Petru V. Grigoriu.

MIRÉSA PENTRU MIRÉSA.

— Comedia in trei acte. —

(Fine.)

Scen'a XI.

Ulpianescu singuru.

M'asiu fi inbogatitu cá si unu ministru de finantie — in tíer'a turcésca; si n'asiu fi remasu sarantocu cá unu dascalu, carele in siepte locuri trebue sè duca daruri, déca vré sè capete o statiune, in care dupa placulu seu sè póta — flamandi . . . Eram sè me facu si eu omu cu stare, cá si unu tutoru orfanalu, nimeniu n'asiu fi datu socotéla; si nu remaneam unu bietu copistu notarialu, carele are mai putina plata decátu purcariulu satului . . . Ah! cum asiu fi fumatu din ciubucu, leganandu-me pe unu divanu molaticu, intocmai cá unu — vice-comite! . . . Cu ce linisce mai puteam sè dormu! Intocmai cá unu commissariu de siguritate . . . Si cum puteam sè me jocu de a cartile séu la bursa! Intocmai cá unii cassari din timpulu mai nou! . . . Dar tóte s'au dusu si-au trecut. Visulu celu frumosu a sburatu, si eu am remasu cu buzele umflate.

Scen'a XII.

Ulpianescu si *Jeanu*.

Jeanu: Ce-i, ce-i, de te vaieti asiá tare, cá si canele cu ól'a 'n capu?

Ulpianescu: Dà-mi pace, neficiritule! Tocmai tu esti caus'a, cà am ajunsu la sapa de lemnu.

Jeanu: Par cà pan'acuma n'ai fi fostu totu acolo. Dar ce s'a intemplat?

Ulpianescu: Cu negliobi'a ta ai incurcatu asiá epistolele, încátu acuma toti s'au invrajbitu. Nu numai barbatii, dar inca si femeile.

Jeanu: Si femeile? Asiá dara-i reu.

Ulpianescu: Fórté reu. Rucsanda s'a superatu pe Movilescu, acést'a pe soci'a sa, acést'a pe Virginia, Virginia pe Veronica, Veronica pe mine, eu pe tóte, si tóte pe tine.

Jeanu: Auleo Dómne! N'am atátia peri in capu, cá sè fia de ajunsu pentru asiá mania multa.

Ulpianescu: De tine cale-vale. Inse prin mani'a loru eu mi-am perdutu partinitorii si asiá nu mi-oiu capeta nici o slujba.

Jeanu: Nu te necasi. Te-oiu lasá eu in loculu meu, càci nu-i de mine domni'a ast'a mara. Vedi si acuma ce gâlcéva am facutu!

Ulpianescu : Fugi de-acolo sè nu te binecumentu ! (Se restesce catra Jeanu, acest'a fuge afara, Ulpianescu dupa elu.)

Scen'a XIII.

Goronu singuru.

Cu Aureliu m'am descurcatu atâtu eu, câtu si Arcadiu. S'a adeveritu, cà epistol'a Virginiei n'a fostu menitu lui, ci lui Arcadiu, si cà Jean a gresitu adres-s'a . . . Dar cu ceialalti nici decâtu n'am pututu sè iesu la cale . . . Indesiertu au fostu tôte incercârile, rogârile si amenintiârile mele! . . . Nu i-am pututu impacá! . . . Toti sunt maniosi grozavu, încâtu mai cà se iau de capu . . . Si vreu sè plece numai decâtu. Ei au vinitu la diu'a mea onomastica, si éta me lasa aice cu tôte pregatirile cu totu . . . Bata-te Necuratulu Jeanu, ce rusine mi-ai facutu! . . . (Se uita pe ferésta.) Éta vinu toti sè-si ieie remasu bunu.

Scen'a XIV.

Goronu, Cicarescu, Movilescu si Ilutianu.

Cicarescu : Iubite amice, am doritu sè petrecemu la olalta sér'a de adi. Dar impregiurârile me silescu sè plecu indata. Asiá dara te lasu cu Dumnedieu, si, te rogu, primesce felicitarea mea!

Movilescu : Eu inca trebuie sè plecu numai decâtu.

Ilutianu : Remani sanetosu!

Goronu : Dar rogu-ve, nu-mi faceti asiá mare intristare! Mai remaneti!

Cicarescu : Nu se póte.

Scen'a XV.

Fostii si Cleopatra, Rucsanda, Virginia, Veronica, Iustinianu si Sempronescu.

Veronica : Audi, tatuca draga, iubittii nostri óspeti vreu sè ne parasésca. Nu-i lasá, rogu-te!

Goronu : Nu! Nu ve lasu. (Striga in afara pe ferésta.) Inchideti pórt'a, feciori, si scóteti rotile de la carutie!

Cicarescu : Multiamimu de ospitalitate, inse nu putemu sè mai remanemu nici unu minutu.

Mai multi : Nu, nu!

Goronu : Mi-pare fórte reu. Dar iertati-me sè mai facu o incercare! Déca nu voiti sè remaneti aice in ajunulu dilei mele onomastice, faceti-mi celu putinu bucuri'a sè asistati la serbarea solemna a logodirii ficei mele cu domnulu Aureliu Iustinianu. O óra dóue mai stati numai!

Veronica : Nu la logodna sè remaneti, ci la diu'a onomastica, de óra-ce logodn'a nu se va face.

Goronu : Pentru ce?

Veronica : Am observatu, cà domnulu Iustinianu s'a recitu cu totulu fatia de mine, va sè dica, nu me mai iubesc. Deci eu me retragu, càci gândescu,

cà ar fi pecetu sè fortiàm o legatura conjugala, care nu se baséza pe amorulu sinceru alu amendurora. Apoi mai trebuie sè marturisescu cu sinceritate si aceea, cà — in urmarea acesteia — si in internulu meu s'a petrecutu o mare schimbare : m'am convinsu, cà eu cu dlu Iustinianu n'asiu puté sè fiu fericita, pentru cà incetulu si amorulu meu s'a stinsu. Deci nu vreu sè me logodescu cu dsa. Si credu, cà i voiu face o placere.

Iustinianu : Dar, domnisióra, te insieli. Recél'a mea paruta a fostu numai fortiata. Candu a sositu aice amicul meu Arcadiu, spre a ne convinge amendo de amorulu dvóstre, prin o inspiratiune capritiósá a lui, amu hotaritu cá fia-care sè facemu curte la alés'a celuialtu, sè ve escitàm u gelosi'a si sè ne convingemu, déca in adeveru ne iubiti?

Virginia : E dreptu, domnule Sempronescu?

Sempronescu : Dreptu.

Virginia : Frumosu! Asiá dara dvóstre numai v'ati batutu jocu de noi! N'ati avutu incredere in amorulu nostru! E bine celu ce e in stare sè faca de aceste, acél'a nu iubesc. Amorulu adeveratu nu e capabilu a pune in positiune ridicula finti'a adorata. Amorulu adeveratu se intemeiéza pe stima reciproca; celu-ce stiméza pe cine-va, se si increde in elu. Dta nu te-ai incrediutu in mine, va sè dica nici nu m'ai stimatu, si fiindu cà nu m'ai stimatu deplinu, nici nu m'ai iubit, prin urmare ai fostu capabilu a me espune unui risu. Pré bine! Ti-multiamescu de acésta sinceritate, càci ea m'a desteptatu inca de timpuriu din visulu meu amagitoru. Desteptata acuma, mintea sanetósá mi-ordóna sè rupe indata, pana ce inca nu e tardiu, tóta legatur'a ce am avutu cu dta. Din momentulu acest'a esti liberu. Eu nu voiescu sè fiu mirés'a dtale. Nu te mai iubescu!

Sempronescu : Dar pentru Dumnedieu, totulu a fostu numai o gluma.

Virginia : Am disu.

Goronu : Dar ce gluma curiósá e acést'a, fete?

Veronica : Eu nu glumescu.

Virginia : Nici eu.

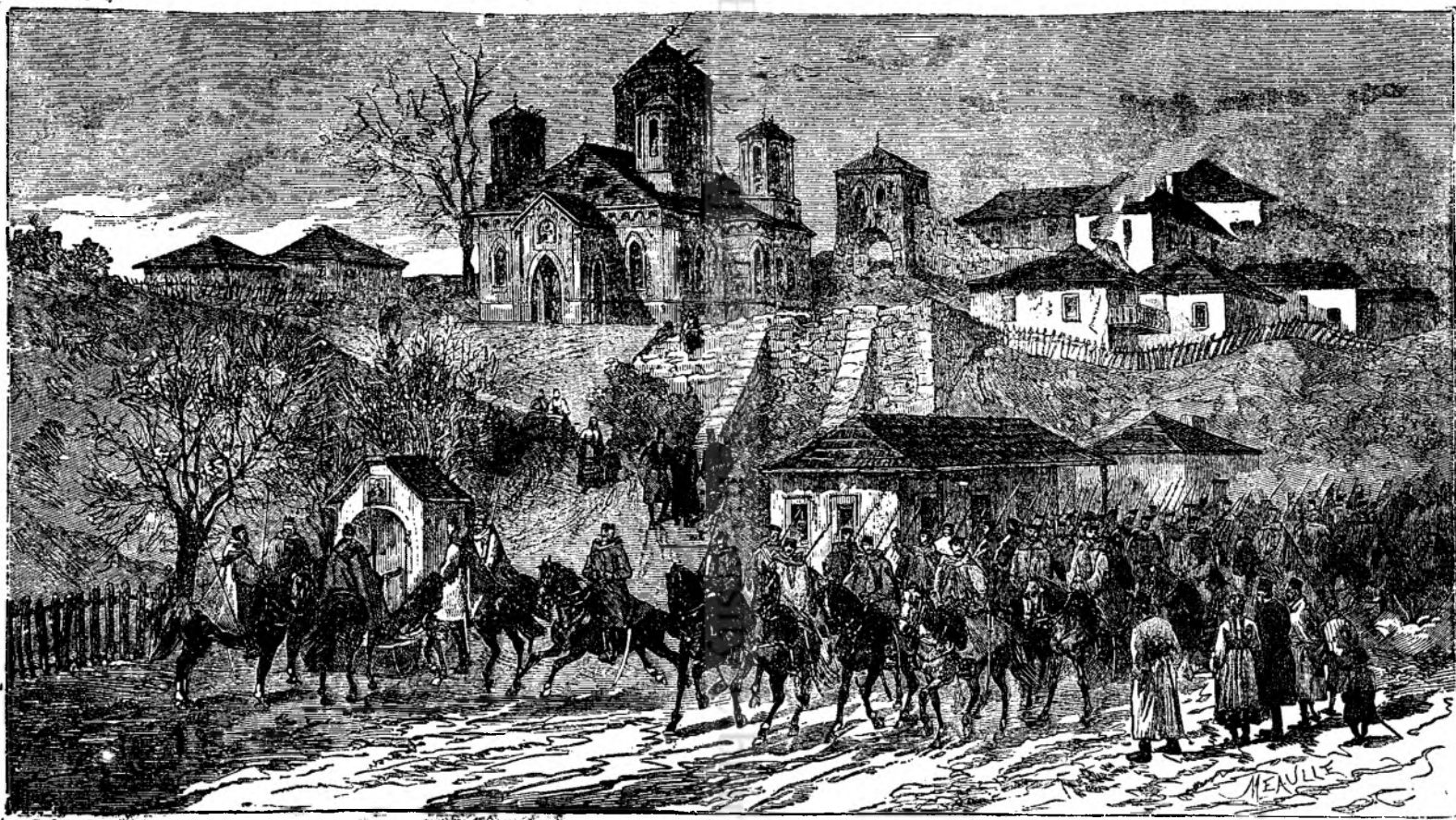
Cicarescu : Seriosu?

Virginia : Da.

Cicarescu : E bine, eu nu te silescu. Fà cum te 'ndémna ánim'a!

Iustinianu : Domnisióra Veronica are dreptu. Recél'a mea numai la inceputu a fostu fortiata, dar apoi aceea a devenitu naturala. Eu nu o mai iubescu. Dar fiindu cà mi-am datu cuventulu, am voitu sè me sacrificu. I sum deobligatu, cà m'a deslegatu. Astufelu amu scapatu ambii de o viétia nefericita. Unu diamantu pentru altii, domnisióra Veronica, eu inse n'asiu fi fostu capabilu sè o apretiuescu.

Veronica : Vedi cà nu m'am insielatu! Ti-multiamescu de sinceritate.

Intrarea Cazacilor in Craiova.

Iustinianu : Cu tóte aceste, voi remané totu-de-una stimatorulu dtale. (I face unu complimentu si se apropia de Virginia.) Dar de cumva asiu vini la dta si asiu dice: Domnisióra! Rolulu ce ni l'amu propusu a-lu jocá cu fratele Arcadiu, la inceputu a fostu numai o gluma. Inse incetulu cu incetulu acel'a a devinitu seriosu. Pe neasteptate amu observatu amenDOI, cà fia-care devinimu cuceriti de farmecile dvóstre, cà fia-care incepemu sè stergemu din ànim'a nóstra figur'a alesei sale de mai nainte, si ne inchinàmú numai aceleia — cu care amu voitu sè indeplinimu numai o mica intriga vesela. Pe scurtu, déca asiu dice, cà nu peste multu am simtitu in internulu meu, cà neliniscea care m'a tulburatu mai nainte in privinti'a viitoriului fericitu, din caus'a deosebirii naturelului domnisiórei Veronica si alu meu, a disparutu, si am prinsu a crede, cà eu numai si numai cu dta asiu puté sè fiu fericitu. È bine, déca dupa tóte aceste vinu sèti spunu netedu, cà te iubescu din adânculu animei mele, si ceru man'a dtale, ce vei binevoí a-mi raspunde? (Virginia tace.)

Sempronescu : (la o parte.) Èta-me-su pacalitu! Dar celu putinu bine, cà nici eu nu mai iubescu pe Virginia. M'am convinsu cà dins'a nu e de mine. (Se apropia de Veronica.) Si déca asiu repeti tóte cele dise de amiculu meu Aureliu, adaugându, cà eu numai si numai cu dta potu sè fiu fericitu, si cà asemenea ceru amorulu si ànim'a dtale? Ce ai binevoí a-mi raspunde? (Veronica tace.)

Virginia : (catra Veronica.) È bine, ce vei raspunde, draga?

Veronica : (catra Virginia.) Si tu?

Virginia : (catra Iustinianu.) Eu voi raspunde, cà te iubescu. (Dà man'a lui Iustinianu, care o saruta.)

Veronica : (catra Sempronescu.) Si eu. (Asemene i intinde man'a, pe care Sempronescu o saruta.)

Goronu : Curiósa suprindere! Dar fia dupa vóinti'a vóstre. Sè fiti fericiti! (Binecuenta pe Veronica cu Sempronescu.)

Cicarescu : Nu-mi pasa! Si eu ve binecventu! (Binecuenta pe Virginia si Iustinianu.)

Cleopatra : Minunatu! Mirésa pentru mirésa! (La o parte.) Va sè dica, cochet'a de Virginia totusi a cuceritu pe Aureliu! Ce-mi pasa! Gasí-mi voi eu curtenitoru mai harnicu decátu Aureliu. Bine, cà celu putinu am pututu convinge acuma pe barbatulu meu, cà am fostu nevinovata.

Goronu : È bine, dómneloru si domniloru, acuma in onórea duplei si triplei serbári, dóra totusi veti remané pe séra la mine?

Cicarescu : Déca s'a intemplatú asiá, nu-mi pasa. Resultatulu a aretatu, cà spectacibilulu dnu Ilutianu e nevinovatu. Èta i oferu man'a mea. (Cicarescu si Ilutianu si-stringu man'a.)

Ilutianu : (catra Movilescu.) Sè ne impacàmú si noi! M'am convinsu, cà magnificenti'a ta numai din zelu amicalu si curata bunavointia ai purcesu astu-felu.

Movilescu : Poti fi convinsu. (Si-stringu man'a.)

Goronu : Asiá dara vomu petrece sér'a toti dimpreuna. Ce gâlcéva neplacuta! Bine cà v'ati descurecatu.

Rucsanda : Dieu mare convulsiune.

Ilutianu : (coregându-o.) Confusiune!

Scen'a XVI.

Cei de mai nainte, si Jeanu.

Jeanu : Pardonu si gratia! . . . Eu am facutu tóta incurcatur'a . . . Dar nu e mirare! Cu atâte titule ori cine s'ar incurcá . . . Pentru ce nu ve numiti netedu „domnule“ — cá betranii? Pentru ce atâte intortocári straine? . . . Nici acuma nu le sciu . . . Ilutri-tri-bilu . . . Magnitate . . . Specticentia . . . Nu! . . . Nu-su aceste de capulu meu! . . .

Scen'a XVII.

Cei de mai nainte si Ulpianescu.

Ulpianescu : (intrandu cu bucuria.) Bravo, bravissimo! . . . Am capetatu unu postu . . . Chiar acuma primíi insciintiarea, cà sum numitu primu-onorariutitulariu-vice-adjunctu-de-practicantu in cancelari'a comitatului . . . Nu voi avé altu lucru, decátu s'a-prindu tutunulu in ciubuculu dlui vicispanu.

Scen'a XVIII.

Cei de mai nainte si Gafia.

Gafia (se opresce in fundu, privindu la Veronica.)

Jeanu (fuge la ea, si aretandu spre cele dóue parchi, cari si-stringu manile, i ofere si elu bratiulu.)

Gafia (Se 'ntórce de elu, mesurandu-lu cu dispretiu.)

(Cortin'a cade.)

F i n e.

Iosifu Vulcanu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urma'e.)

— Asiá dara pentru relele mari trebue sè aplicàmú mijlóce mari. Voiámú sè facemu tóte cu blândetia . . . Dóm'n'a marquisa ne silescé a parasí acésta linia de conduita; capacitarea remanendu fara efectu, vomu schimbá rolulu si vomu face dómnei marquise o respectuósa violintia. Ajutati-mi toti!

Dicându aceste, banditulu spornicu la cuvinte impresorá cu bratiulu seu tali'a junei femei si o aredicá pe umerulu seu, in butulu tuturoru lovituriloru de sbiciu, cu cari dins'a i plesniá fati'a svêrcolindu-se. Unulu din cei trei tovarasi prinse man'a Olimpiei si i smulse sbiciulu. Cei doi din urma legara corpulu marquisei cu o cingátóre lunga, si astu-felu impedecara

tóte miscările ei. Apoi toti patru apucara sè mérga spre desisiurile din marginea poinei.

Amu amintitu efectulu produsu de frica a supra marquisei in momentulu primu.

Presinti'a nemijlocita a pericolului i deslipi buzele inghiatiate, si incepù sè strige din tóte puterile sale :

— Vîno, domnule Saint-Maixent, vîno !

Chiar in momentulu acest'a marquisulu reaparù la o mica departare intre arborii cei mari, conducându-si calulu, pe care in urma lu-prinse. Elu response la chiamarea Olimpiei prin unu strigatu selbaticu, si scotiendu-si cutitulu de venatóre, incepù sè fuga cãtra cei patru ómeni de omenia, cari pretindeau a fi in soldulu lui d'Aubray de Chavigny.

Impedecati de sarcin'a loru, cei patru ómeni nu pré innaintau iute.

Erá invederatu, cã aperatorulu junci femei i va ajunge inainte de a intrá ei in desisiu.

— La draci, dómna marquisa, — dise sporniculu de vorbe intr'unu tonu glumetiú, — nu este bine a fi amiculu dtale ! Dta ai pronunsiatu sentinti'a de mórte a acestui gentilomu ! Noi suntemu baiati buni, blandi cá mielulu, si omorulu nu este datin'a nóstra. Vomu pune dar casulu acest'a in socotél'a consciintiei dtale. Stati, mei ! Aduceti-ve a minte, cã domnulu Chavigny v'a platitu, si fiti dara vrednici de respilat'a lui !

Cei patru banditi se 'ntórsera si tîneau pistótele in mana.

Saint-Maixent, intorcându-si cutitulu de venatóre cu manunchiu scurtu, inaintá repede. Candu ajunse la departarea unde ajunge pistolulu, oratorulu bandei i strigá :

— De vei mai face unu pasiu, gentilomulu meu, te vomu impuscá !

— Ticalosi ! — response marquisulu, si departe de a se oprí, elu si-duplicá iutiél'a.

— Focu ! — comandá conducatorulu bandei.

Patru detunári resunara de odata.

Olimpia, perduta, crediú a vedé in mijloculu unui noru de fumú pe Saint-Maixent clatinandu-se cá unu omu care va cadé, dar acést'a fara 'ndoiéla erá o illusiune ; elu nu cadiú si prin câte-va sarituri mari ajunse la banditi.

Acestia purtau sabia de o parte, intocmai cá gentilomii ; ei asteptau pe atacatorulu loru.

Olimpia slabita totusi nu lesinã. sustinuta prin puterea vointiei sale, dar ea perdù simtiementulu lamuritu si curatu alu realitãtii ; i pareã cá traiesce intr'unu visu.

O lupta curiósã se petreceã inaintea ochiloru ei, lupt'a in contra unui omu singuru a patru cu sabie.

Acésta fu o lupta neaudita, care i aduceã a minte cele mai frumóse fapte de arme din bunulu timpu alu cavalerismului.

Gentilomulu dadù fatia de odata cu toti contrarii sei. Elu se multiplicã cu o istetíme cã si fantastica, spre a nu lasá nici unu locu lovituriloru loru. Taisiulu cutitului seu de venatóre, care erã mai esemene unei jocarii copilaresci, intelniã fara incetare sabiile lungi, cari nu mai incetau, si din ciocnirea tuturoru acestoru fere esieau miriade de schintei.

Unu omu cadiú scotiundu unu blastemu.

— Unulu ! — strigá Saint-Maixent, alu carui cutitu de venatóre se invertiã sclipindu cá fulgerulu.

Acést'a durã câte-va minute, apoi unu alu doile banditu cadiú pe érba cu gemete surde.

— Si alu doile ! — repeti marquisulu. Parthi'a este acuma egala ! Va veni rëndulu si celoralalti.

Dar ceialalti nu pareau de felu dispusi a asceptá realisarea grabnica a acestei promissiuni.

Ei parasira pe Olimpia, o tulira la fuga, si fugiau cãtu-i tieneau piciórele.

Saint-Maixent i urmarí pana la desisiu, in care aceia disparura, éra elu grabí sè se reintórca la dómna Chavigny.

— Ah ! — murmurá elu cu o voce obosita, si frãnta, cãci abia resuflá, — gratia Domnului, esci mantuita !

— Di mai bine, gratia dtale, amiculu meu, — response Olimpia. Nu esti ranitu ? — adause ea iute.

— Ranitu ? . . . Nu, nu credu, celu putínu nu simtiescu nici o durere.

— Dar acele impuscaturi ?

— Ticalosii nu m'au nimeritu . . . Fara indoiéla, consciinti'a faptei loru rele i-au impedecatu de a tintí bine.

— Dar éta sânge ! — gângaví jun'a femeia, devenindu fórte palida.

In adeveru câte-va picaturi rosie se vedeau pe dantelele camesiei marquisului. In foculu luptei, vêrfulu uneia din sabiele lungi, manuita cu nedibacia, atinse peptulu lui, si-i sdariã pelea pe o intindere de câte-va linie.

— Atât'a cãtu nimica, — dise elu esaminandu-o ; — o simpla sdariatura ! putína apa de flori séu balsamu de comandeur va ajunge sè me vindecu. Sè nu mai cugetãmu la acést'a nimic'a, si spune-mi iute de cumva sefi, ce a fostu scopulu incercãrii acestoru ticalosi ?

— Ei spuneau cu voce inalta, cã sunt tramisi de marquisulu Chavigny, barbatulu meu, sè me iee si sè me conduca la elu, de buna voia séu cu puterea.

— Si omulu, alu carui nume lu-porti, — esclamá Saint-Maixent, — nu rosiesce a recurge la asemene mijlóce infame ! Elu uita, cã o hotarire suverana a parlamentulu a pronunsiatu despartirea dtale, si cá aceã hotarire ti-a redatu libertatea ? Elu trebuie sè fia nebu !

— Marquisulu me uresce grozavu, si ar voi sè se resbune a supra mea.

— Dã, ai dreptu, in adeveru acést'a trebuie sè fia cugetarea betranului uriciosu ! Spre norocire elu s'a pacalitu, si nu va mai reincepe, séu celu putinu noi vomu bagá de séma. Dar sè nu mai remanemu nici unu minutu aice in fati'a cadavreloru acestoru ticalosi ! Sè ne întorcemu la castelu ; Ralph e aici. Vîno, scumpa Olimpia, sè plecãmu iute !

Calulu marquisului, infocatulu Ralph, redevinindu blandu si supusu, in adeveru asteptá in linisce, pascédu érb'a din poiana. Saint-Maixent merse si-lu prinse de frãu si-lu aduse la jun'a femeia, pe care o redicã si o urcã in sieã.

Olimpia devení palida cá mórtea.

— Cè ti-i ? — o intrebã iute gentilomulu.

— Sum atãtu de slaba, — response ea cu o voce tremuranda, — atãtu de frãnta de emotiune, in cãtu abia me mai potu sustiné. Mi-pare, cã voiu cadé . . .

Si intru adeveru ea se clatinã.

Finea tomului antãiu.

S A L O N U :

Calindarul septemanei.

Dumin.	22	3	E 1 d. R. a tut. sfinti, s. m. Marcel.
Luni	23	4	c. p. Mihaiu Mart, s. m. Salona.
Marti	24	5	c. p. Simeonu, s. m. Serapion.
Mercuri	25	6	af. cap. Ioan Botez. s. m. Celestin.
Joi	26	7	ss. ap. Carp, Alfeu, s. m. Averchiu.
Vineri	27	8	ss. st. mm. Eladiu, Terapont.
Samb.	28	9	s. st. m. Eutiche, c. p. Nicita.

CRONIC'A RESBOIULUI.

Damele române si resboiulu.

Cu fericire luăm in mâna condeiulu, căci éta érași avemu sè inregistrâmu niste acte, cari probéza că femeile române sunt la innaltîmea misiunii lor.

Nu numai din colo, dar si dincóce de Carpati, damele române, stimatele nóstre surori, forméza comitete pentru ajutorarea ostasiloru români raniti.

Inainte, demne fiice ale colonieloru lui Traianu, faceti-ve datori'a, si natiunea ve va fi recunoscátóre!

Dómnenele din judetinu Romanu au formatu de curendu unu comitetu spre acestu scopu Éta aci actele acestui comitetu :

Procesu-verbalu.

Astadi, 30 Aprile 1877; suptsemnatele, in vederea evenemintelor ce se pregatescu pentru Romanu'a, si a atitudinei ce ea póte fi chiasmata a luá facia cu acele evenimente, a decisu a constitui unu comitetu pentru a veni in ajutorulu ostasiloru nostrii raniti.

Acestu comitetu a alesu, pe dómnenele Zamfritia Iora si Zulnia Rossetti de vice-presiedinte, pe d-n'a Clara Crupenski de casiera si dómnenele Adela Hotinenu si Maria Aslan secretare. Ér presiedenti'a de onóre s'a oferitu Mariei sale Dómnnei Elisabeta.

Acestu comitetu, compusu de suptscrisele avendu de ajutoru si pe d. doctore Ionu Valianu, se va intruni in tóte Sâmbetile sér'a la 8 óre in localulu primariei; remanedu a fi convocatu de biurou de câte ori necesitatea va cere.

Scopulu acestui comitetu este :

- a) de a primí tóte ofrandele de ori-ce natura aru fi ele;
- b) de a chibsuí modulu intrebuintiării loru celu mai nemeritu;
- c) de a intrá in relatiune cu corpulu servitiulu sanitaru alu armatei;
- d) de a formá la casu de trebuintia ajutóre pentru ambulantie;
- e) de a veghiá in fine, si a ingrijí de raniti; de a duce mangaiere si putinciósá ajutorintia familielor celoru ce voru fi cadíutu aperandu tiér'a loru.

Adela Hotinenu, Zulnia Rossetti, Maria Aslan, Zamfritia Iora, Aglaia Stroiescu, Olimpia Stroiescu, Catinca Buzdugan, C. Roiu, Maria Colonelu Braescu, Maria Palady, Pr. Miclescu, Olimpia Draghici, Catinca Iamandi, E. Miclescu, Paulina Alesandri, Elena Dimitriu, C. Crupenski, Eugenia Cozadini, Maria Sporidi, Elenora Litinski, Agripina Iora, Pulcherie

Grigorescu, Adela Mineiu, Aglaia Draghici, Ana Simionovici, Arielia Turbury, Efrosina Alcaz, Pulcherie Butuci, Ana Pruncu, Maria M. Motcas, Esmeralda Voruclas, Olga Socosiano.

Telegram'a adresata Mariei-sale Dómnnei.

Mariei-sale principes'a Elisabeta, Dómn'a Româniloru.

Dómnenele române din judetiulu Romanu, in faci'a greleloru impregiurări ce apesa a supra patriei nóstre, s'au intrunitu astadi 30 Aprile spre a se formá unu comitetu pentru a veni in ajutorulu armatei române, prin ingrijirea si usiurarea suferintieloru soldatiloru raniti.

Romanulu spera că Maria-vóstra va bine-voí a onorá acésta intreprindere de bine-facere luându-o supt augustulu seu patronagiu si primindu presiedenti'a acestui comitetu ce cu profundu respectu si devotamentu ne permitemu a oferí Mariei-vóstre.

Alu Mariei-vóstre devotate serve.

(Urméza semnaturile.)

Responsulu Mariei-sale Dómnnei catra comitetulu dómnneloru din Romanu.

Dómnnei Zamfritia Zara,

Sunt fórtre recunoscátóre pentru frumosulu simtimentu ce anima societatea din Romanu si cu cea mai mare incredere in misiunea ce a intreprinsu cu atátu devotamentu, vinu a-i multiamí si a primí presiedenti'a ce mi-a oferitu.

In acésta ocasiune mai multu de câtu in oricare, eram sigura că orasiulu Romanu ne va da dovéd'a iubirii lui de patria, usiurandu suferintiele soldatiloru nostrii.

Elisabeta.

Cetimu in „Romanulu“:

Ni s'anuncia că si in Tecui s'a constituitu unu comitetu de 25 dómnne cu acela-si scopu. Dn'a Elena Plitos a fostu alésa ca presiedinte; dnele Copetki si Serbanescu, vice-presiedinte; dnele Papadopolu si Anastasiu, secretare; dnele Nicolau si Négu, casiere si că acestu comitetu a inceputu imediatu a aduná contributiuni, a stimulé pe dómnne la lucru, astu-felu in câtu mai fia-care casa e transformata intr'unu atelieru de scama si bandage.

Salutâmu cu mândria avêntulu matróneloru române cari respundu la asteptarea generala prin fapte, cari voru remané cá nisce mari esemple demne de lauda si de imitare.

Dómn'a Maria Rosetti multiamesce — in „Romanulu“ — din ânima persóneloru cari i-au tramisu obiecte destinate pentru ajutorarea braviloru soldati cari apera patria si caminele loru. Indata ce va fi suficiinte cantitatea de lucruri necesare pentru stabilirea unei ambulantie, ea va avé onórea de-a publicá otarirea luata in comunu. In asteptarea de-a vedé peste câte-va dile list'a obiecteloru primite, déca se va gasí vre-o scapare, ea va fi recunoscátóre acelora cari o voru semnalá.

Dlu George Baritiu adressedza in „Gazet'a Tr.“ o epistola respectuosa catra femeile romane, invitându-le să daruiesca scame, bandage si alte obiecte necesare soldatiloru români raniti. In legatura cu acestu apelu :

Dn'a Sevastiana I. Muresianu a si oferitu spre scopulu indicatu 30 chilograme de scame si bandage, invitându pe toate surorile române la asemenea oferiri, cu cari datorimu consângeniloru nostri raniti in batalia.

Totu pentru ostasii români raniti.

Românii din Brasiovu au infintiatu unu comitetu pentru ajutorarea ostasiloru români raniti. Presedintele comitetului e dlu Diamandi I. Manole, cas-sarul dlu T. M. Ciurcu, secretarul dlu dr. I. Al. Lapedatu. Comitetulu e compusu din 12 membrii, si face apelu catra Românii din Transilvani'a. Dar Românii din Ungari'a cându si unde voru formá asemenea comitetu? Apelâmu la confratii nostrii din Aradu si din Lugosiu!

Dómnele israelite din Craiova au formatu unu comitetu si facu apelu la coreligionarele lor, spre a contribui: scama, bandage si fanele, si ori ce alte ofrande in ajutorulu ostasiloru români raniti. „La lucru dar, — incheia apelulu, — fia-care cu câtu pôte si sperâmu, că nici o israelita nu se va dá la o parte de la acésta sacra datoría.“

Bancherii evrei din Iasi — precum relatéza unu corespundinte de acolo alu „Timpului“ — au formatu o societate pentru ajutorarea ostasiloru români raniti. Bancherii cei mai bogati si mai insemnati compunu comitetulu, si se dice că la cea d'ântâia intrunire s'a strinsu de indata sume insemnate. Toti evreii subsemnati in apelulu adressatu la coreligionarii lor sunt supusi austriaci.

Calugaritiile romane. Totu acestu corespundinte scrie, că ar fi bine, că manastirile din Romania, unde sunt calugaritie cu mife, să tramita din mijloculu lor mai multe maice, cari aru ingrigi de raniti si de bolnavi!

Associatiunea magistraturei din Romania mica face apelu la toti Românii spre a contribui la usiorarea numeroseloru greutâti ale vietii de lupta.

Societatea crucei rosie din Romania roga pe toate dómnele si pe toti domnii, cari au binevoitu a primí liste de subscriere, să nu mai astepte complet' a lor acoperire, ci să le innapoizeze câtu mai curendu cu sumele adunate.

Junimea româna comercianta din Bucuresci asemenea a formatu unu comitetu pentru ajutorarea ranitiloru români, si face apelu la patriotismulu junimei comercianta din capitala si districte, de a lasá pentru unu momentu chietuieile vane, si de a depune fia si câte unu francu, căci acelu francu in asemenea circumstantie pretiuiesce câtu dicece.

Societatea crucei rosie din Belgradu va tramite in Romania doue ambulantie complete. Principessa Natalia a daruitu spre acestu scopu 700 galbeni.

Israelitii din districtulu Fâlcu, imitându pe coreligionarii lor din Bucuresci, au formatu si ei unu comitetu, care face apelu la coreligionarii din Fâlcu, — „vedându grelele impregiurâri, in cari se afla acum

Romania, patri'a noastră, fia-care să-si amintésca datoriile ce are catra tier'a in care s'a nascutu, in care traiesce si pe care o are de patria!“

Scrisori din Bucuresci.

— 14/26 maiu a. c. —

(9/21 Maiu, — Independentia Romaniei, — deput. N. Fleva. — 10/22 Maiu, — a XI-a aniversaria a suirii pe tronulu Romaniei a printului Carolu I, — discursulu dlui Dim. Brateanu la Palatu, Marele duce Nicolae, — iluminarea capitalei, — conductulu studentiloru universitatii, — ministri I. C. Brateanu si M. Cogalniceanu, — M. Pascaly la Circu, Tergulu mosiloru, — Steua Romaniei.)

Luni in 9/21 maiu — in ajunulu memorabilei dile de 10/22 maiu; in ajunulu acelei dile in care unu membru alu unei din cele mai ilustre familii domnitore din Europa s'a suitu pe tronulu gloriosu alu Romaniei, legandu-si sórtea cu acea a poporulu român; in ajunulu acelei dile in care unu Carolu de Hohenzollern a devenitu *Român*; — pe la 12 óre sute de ómeni alergara cu ânimele palpitate spre délulu metropoliei, că să fie facia la severisrea unui faptu doritu de secli : „Independentia absoluta a Romaniei!“

Nu sunase ór'a 1, tribunele si galeriele gemeau de multimea nerabdatore, chiar si curtea metropoliei nu era mai putinu impoporata. Siedintia se deschide. La invitarea presedintelui bunulu patriotu d. Nic. Fleva se sue pe tribuna pentru a-si desvoltá interpellarea anuciata de mai nainte si care pentru scurtimea spaciului permiteti-mi a v'o relatá numai in resunatu : „1. Déca guvernulu a comunicatu oficialu tuturoru puteriloru rumperea legatureloru nostre cu Turcia si prin urmare independentia absoluta a Romaniei? si 2. Déca in starea de resboiu in care ne gasimu in urm'a provocatiunii Turciei, d. min. de esterne a rechematu pe agentulu român din Constanti-pole? Déca s'a comunicatu in modu oficialu puteriloru acésta stare de resboiu si déca s'au luatú toate mesurile necesarie?“

La suirea pe tribuna a dlui Fleva o tacere profunda domnia in intréga sal'a, privirile tuturoru erau atintite a supra oratoriului, se putea ceti pe faciele tuturoru o nelinise, dar totu odata si o bucuria. „Sunt momente solemne, dice d. Fleva la inceputu, in vietia popóreloru, când ori ce ura si desbinare trebuie să taca, să se esprime, si toti să se gândésca la sórtea mamei tuturoru, a tierii, la marirea si asigurarea ei. Istori'a contimporana a nostra etc. (ací oratorulu aréta starea nostra vis-à-vis de Turcia in timpii din urma.) In faci'a acestora nu putemu stá in hesitatiune; eu, că român si representante a natiunii, nu potu decátu să me pronunciu susu si tare, că acésta tíera e *libera* si *independenta* si Domnulu Romaniei este Domnulu unei tieri libere si absolutu independente . . .“ La audirea acestora intréga sal'a erupse in aplause frenetice ce durara câte-va minute, pe faciele multore se vedeau chiar lacrimi. Sublimu momentu!

In mijloculu aplauseloru se scolá d. min. de esterne, marele diplomatu M. Cogalniceanu, si cu anim'a liniscita declará cu vocea sa puternica că : „ . . . Romania e in stare de resboiu cu Turcia, că legaturele dintre Romania si Turcia sunt rupte, si că guvernulu va face totu, pentru că la viitorea pace, Romania să fie recunoscuta că tíera cu deseversire

libera si independenta . . . “ Aplause prelungite si entusiasmate. Camera in *unanimitate* (afara de două abtineri) in sgomotulu aplauselor votase următoarea motiune, prin care :

„Ia actul că resboiulu între Romani'a si Turci'a, că ruperea legaturilor noastre cu port'a si Independenți'a absoluta a Romaniei au primitu consacrară lor oficială, si, comptandu pe dreptatea puterilor garante, trece la ordinea dilei.“

Dupa cele sevêrsite in camera, ide'a Independenției nu putea decât a fi imbratisiata si susținuta de insu-si aceia ce pana mai eri o combatusera că o idea aventurôsa.

Principele Dim. Gr. Ghica in Senatu — totu luni — cu acelu instinctu patrioticu ce-lu caracterizeza, formulă o motiune in sensulu celei din Camera, ce fu primita — in aplause — cu unanimitate.

Luni 9/21 maiu, dara, s'a petrecutu in capital'a Romaniei unu faptu doritu de secli si care va fi in scrisu cu litere de auru in analele române. Ide'a pentru care au luptatu atâtia domni ilustru, atâtia mari patrioti si atâtie generatiuni, s'a indeplinitu.

Si acum Romani'a intrêga, sub lovirea puterniceii emotiuni ce face a bate ori ce ânima româna, inalțiandu glasul de multumire catra ceru, implôra pe Ddieu, care a scapat'o pana acum din furtunile ce amenintiau in atâtea rënduri de a o nimici, sê-i dee si asta-data spriginulu seu pentru intemeierea unei Romanie independente si fericite.

*

Diu'a de 10/22 maiu fu anunciata capitalei si Romaniei intregi, la reversatulu dioriloru, prin 21 tunuri; căci eră aniversari'a a XI-a a suirii pe tronulu Romaniei a M. Sale Domnitoriului Româniloru. Serbarea se facu cu mare entusiasm. Acestu entusiasm eră cu atâtu mai mare, cu câtu in ajunulu dilei de 10/22 maiu se implinise acelu mare si sântu actu nationalu.

Cu ocaziunea acestui mare evenimentu, stradele principale că Mogosiôie, Carolu I, Lipscanii, Barati'a etc. straluciau de drapelurile tricolore fluturande pe la balconele si ferestrele infrumsetiate cu covore si flori. Dintre tôte strad'a Lipscanii, mai cu séma, se distingea prin aceste decoruri frumoșe si prin multimea stindardelor nationale ridicate. Dati-mi voia sê citezu aci câte-va din inscriptiunile ce se puteau ceti pe aceste stindarde : „Traiesca Romania“, „Traiesca Carolu I“, „Traiesca Independenti'a“ etc. Mai falnicu decâtu tôte falfaiă stindardulu de pe palatulu Daciei, cu inscriptiunea „Dacia.“ Nu sum in stare sê ve descriu totulu asiă cum a fostu, căci ori cine vedea tôte aceste, eră pe deplinu emotionatu. Ômenii furnicau pe strade cu fecie vesele. Salutarile nu mai eră „Bonjour“—lu că pân'acum, ci : „Traiesca Romani'a independenta!“

La 11 ôre se facu unu Te-Deum la Mitropolie, la care au asistatu ministrii si tôte autoritătile judecătorești si administrative din capitala. Pana la ôr'a 2 si 1/2 s'a facutu la Palatu receptiunea oficiala a corpurilor Statului si s'au tinutu mai multe discursuri, la cari a respunsu M. S. Domnulu, plinu de emotiune si bucuria pentru proclamarea deplinei independentie a acestei țeri. Atâtu discursurile, câtu si respunsurile M. Sale au miscatu adâncu pe asistenti, cari in repetite rënduri au acoperitu cu vîi aplause cuvintele ros-

tite. Permeteti-mi sê citezu aci numai finea discursului rostitu de d. Dim. Brateanu vice-presedintele Senatului, urmatu de dnii Senatori : „ . . . Timpii au sositu. O vedi, Mari'a Ta, si betrânulu Senatu a tresaritu la bubuitulu tunului de la Calafatu si Oltenitia. Candu ai dreptulu si forti'a, intieptiunea este a cutéza. Cutéza, cutéza ! cutéza fiu alu lui Fridericu celu mare, alu lui Stefanu celu mare si alu lui Mihaiu Vitézulu ! Arunca-te cu credinti'a alesiloru lui Ddieu pe calea mantuirii Patriei in care Te impinge si traditiunea eroiceii Tale familii si geniulu Romaniei; si ne revino incarcatu de glori'a némului romanescu si de bine-cuventările omenirii ! In intru prin libertate, la fruntarii prin eroismu, mantine Patriei noastre Independenti'a si-i cuceresce stim'a si iubirea lumii civilizate. Europ'a impreuna cu noi cu veneratiune si cu amóre va salută in Mari'a Ta pe Marele Rege alu Romaniei. — Sê traiesci Mari'a Ta ! Sê traiesca Mari'a S'a Dómna ! Traiesca Romani'a Independenta si liberal!“

La 4 ôre si 1/2 sosl in Capitala si Alteti'a S'a Imperiala, Marele Duce Nicolae, pentru a felicită pe Mari'a Sa Domnitoriulu.

Sêra la 8 ôre — orasiulu fiindu intregu iluminatu, in câtu se parea că intrêga capital'a e in flacari — studentii universității in numeru foarte mare, insociti de sute de cetatieni, cu stindardulu universității, cu tortiele aprinse si music'a militara, plecara de pe Bulevardu de langa universitate — dupa ce mai atâtu salutara statu'a lui Mihaiu Eroulu cu strigatulu unanimu „Traiesca Romani'a independenta !“ — si se indreptara catra Palatu. Ajunsi aci si incunungiurandu Palatulu in mijloculu urăriloru si strigăriloru „sê traiesca“, „ur'a“ aparura pe balconu M. M. L. L. Domnulu si Dómna. Delegatiunea alésa că sê fericite pe Domnitoriulu, intră in Palatu, si acolo unulu din delegatiune rosti unu discursu de sincere felicitări, ér altulu presintă M. Sale Dómnei unu splendidu buchetu de flori. Domnitoriulu multumii junimei si poporului, insarcinandu pe oratorulu delegatiunii a esprime multumirile Sale junimei universitare, speranti'a Romaniei. La a două aparintia a M. M. L. L. pe balconu mii de voci i intimpinara cu strigatulu : „Traiesca M. S'a Domnulu si M. S'a Dómna ! Traiesca Romani'a independenta !“

De aci junimea percuse mai multe strade cu diverse urări, la cari respundea adese-ori multimea de pe la ferestre si balcone. Apoi facusera felicitări si manifestări ilustriloru patrioti si conducatori a natiunii Dd. I. C. Brateanu, M. Cogalniceanu si dlui C. A. Rosetti. Conductulu se fini cându junimea se întorse din nou la statu'a lui Mihaiu Eroulu, — la pedestalulu careia se aprinse unu mare focu din restulu tortieloru, — aci unu altu membru alu delegatiunii rosti câte-va cuvinte pline de patriotismu.

Pe la 8 1/2 ôre, M. M. L. L. insociti de M. D. Nicolae, s'au plimbatu, in trasura, pe stradele Mogosiôie, Lipscanii, Carolu I etc. fiindu intimpinati de mii de ômeni de tôte conditiunile cari le-a facutu cea mai entusiasmata primire. La reintôrcere M. M. L. L. si M. D. Nicolae, au asistatu la oper'a „Trovatore“, teatrulu fiindu pré frumosu decoratu si iluminatu.

× Nu potu trece cu vederea representatiunea de la la Circu data in aceea-si séra de iubitul artistu d. M. Pascaly. Aflandu-ne la circu vedeamu o scena pré frumosu infrumsetiata : de a supra cortinei eră unu

arcu triumfal cu inscriptiunea „Romani'a independen-
ta“, a supra caruia dóue feciore (Romani'a si Moldo-
v'a) tîneau corón'a tierii; in fundulu scenei se vedeau
busturile M. M. L. L. Domnulu si Dómn'a. Progra-
m'a erá : 1) Mihaiu Eroulu dupa batal'á de la Calu-
gareni; 2) Femei'a trebuie sè urmeze pe barbatu; si
3) Urarea tierii. Multu a surprinsu ultim'a bucata pe
publicu. Cam vre-o 60 persóne erau pe scena, repre-
sentandu pe toti locuitorii Romaniei — de la tieranu
pana la Suveranu, — proclamandu Independenti'a
Romaniei. Peste totu reusit'a representatiunii face
onóre pré demnului artistu d. Pascaly.

*

Joi in 12/24 maiu fu tîrgulu Mosiloru aci in
capitala; la 6 óre sér'a, M. M. L. L. insociti de M. D.
Nicolae mersera — dupa o datina vechia si stramo-
siésca — in mijloculu tîrgului, si se asediara sub unu
cortu a nume pregatitu, de unde privira frumosulu ta-
blou ce le erá inainte.

M. S'a Dómn'a si damele de onóre erau in cos-
tumu nationalu.

*

Pentru fine voiu mai amintí aci cá Mercuri
11/23 maiu s'a votatu de ambele corpuri legiuitóre
unu ordinu (medalia) cavalerescu „Stéu'a Romaniei“,
pentru civilii si militarii ce voru binemerit'a.

Dreptulu de a conferí decoratiuni, este unu
dreptu suveranu, pe care nu-lu poseda decâtu Statele
independente, si admise in societatea Stateloru pe de-
plinu suverane.

Instituirea decoratiunii române este prin urma-
re o afirmare si o consacratieune mai multu a votului
ce se deduse de catra corpurile legiuitóre.

B. L. Bianu.

Principele Carol între bombe.

— Calafatu 26 maiu. —

Nu te mirá, domnule redactoru, cá acuma ti-
scriú de aice si nu de la Bucuresci. Traimu in timpuri
extraordinarie, si nimene nu scie unde póte sè-lu ga-
sésca diu'a de mane.

In diu'a de 10/22 maiu M. Sa principele Carol a
datu urmatorulu innaltu ordinu de di:

„Ofiari, subofiari, caporali si soldati!

„In momentele grave prin cari trece tiér'a nós-
tra, Romani'a intréga are ochii tintiti a supra vóstra;
ea pune in voi tóte sperantiele sale.

„In ór'a luptei, aveti inaintea vóstra faptele be-
traniloru osteni români; aduceti-ve a minte, cá sun-
teti urmasii eroiloru de la Racova si de la Calu-
gareni.

„Drapelulu sub care luptati este in mijloculu
vostru ins'a-si imaginea patriei. Urmati-lu dar vite-
jesce, si când odata laurii pacii voru reinverdi pe
muntii si câmpiele Romaniei, patri'a, cu recunoscin-
tia, va inserie numele braviloru ei aperiatori pe fronti-
spiciulu edificiuului independintiei române.

„Ofiari, subofiari, caporali si soldati!

„Domnulu vostru ve urmaresce cu mândia. Elu
in curendu va fi in mijloculu vostru, in fruntea vós-
tra. Caus'a ce ve este incredintiata, este o sânta cau-

sa. Cu noi dar va fi Dumnedieu, cu noi va fi vic-
tori'a.

„Datu in Bucuresci, astadi 10 maiu an. 1877.

Ministru de resboiu,

Carol.

Generalu de brigada Cernatu.“

Dupa acestu ordinu de di, prin care principele
primesce comand'a armatei, M. Sa a si plecatu la óste
spre Calafatu.

Caletori'a sa pân'aice fu unu adeveratu mersu
de triumfu. Pretotu-indene salutatu cu entusiasmu,
M. Sa a pututu sè aiba o dulce mângaiere sufletésca,
pentru durerile ce trebuie sè indure acuma tiér'a.

Astadi deminéti'a Domnitorulu a visitatu cate-
dral'a din Craiova, unde episcopulu lu-intimpinà cu o
cuventare patriotica. De acolo pâna la Calafatu, Dom-
nulu si Dómn'a, fure salutati prin tóte comunele ru-
rale cu entusiasmu mare si cu arcu de triumfu.

Principele sosi aice dupa miédia-di la 4 óre.
Poporatiunea de aice s'a departatu inca mai de multu;
n'au remasu decâtu amplotatii si soldatii. Generalu
Lupu primí cu statulu seu maioru pe principele la o
bateria acoperita, bine postata si escelentu inarmata.

De la bateria principele merse in lagarulu com-
pusu numai din soldati români. Trupele sunt fórte
bine prevediute cu de tóte, au arme bune si sunt eser-
citati. Oficierii straini presinti si-esprimara recunos-
cinti'a. Principele merse cu suit'a sa pâna la avant-
posturile estreme.

La siepte óre sér'a se incepù foculu spre Vidinu,
la comand'a principelui. M. Sa statea pe bateri'a nr. 1
„Carol“, care incepù foculu, dându signalulu pentru
canonada. Bateriele nr. 2 „Elisabeta“, nr. 3 „Mircea“,
nr. 4 „Stefanu“, continuara foculu si nu peste multu
se observà, cá Vidinulu s'a aprinsu in dóue locuri, dar
apoi incendiulu se stinse iute.

La 7 óre 40 minute niste proiectile cadiura la
departare de trei pasi de principele, dóue esplodeara,
inse fara sè atinga pe cine-va; la 7 óre 50 minute o
bomba loví in arip'a stânga a bateriei, unde steteau
mai multi oficierii, unu servitoru fu trêntitu la pa-
mêntu prin apesarea aerului.

Principele urmà foculu cu atentiunea cea mai
mare, si si-pastrà sângele rece. La repetítele insistàri
inse ale oficieriloru, d'a nu-si espune viéti'a, M. Sa se
cobori de pe bateria.

Foculu baterieloru turcesci durà pana la 7 óre
50 minute. De si cadiura vr'o 30 de proiectile, noi
n'amu avutu nici o perdere.

Canonad'a in contra Vidinului a avutu numai
scopulu de a face incercare cu tunurile de calibru mai
mare, spre a constatá departarea la care potu petrun-
de si siguritatea cu care potu sè nimerésca. Resulta-
tulu a fostu satisfacatoru.

—f—

Sciri de pe câmpulu de resboiu.

Trecerea Dunarii nu mai póte sè intardie multu.
„Curierulu de Galati“ scrie, cá mai multe corpuri de
infanteria russa inaintéza spre liniile de atacu din su-
sulu Dunarii. Se facu colossale transporturi de obiec-
tele pentru poduri peste Dunare; in tóte partile nu
se vedu decâtu mari pregatiri. Ataculu se va incepe,
dupa opiniunea nóstra, din mai multe locuri si mai pe
tóta intinderea Dunarii. Poduri pentru trecerea Du-

narii se voru pune in acel'a-si timpu in siepte séu optu puncte diferite. Fortiele turcesci sunt fórte reduce, armat'a este demoralisata si cetátile reu întreținute, cu astfelu de operare nici odata nu se va puté combate contra Rusiei, care este in puterea cuventului echipata si alu careia soldatu este plinu de viociune, fortia si curagiu.

Fric'a turciloru in Tulcea este grozava. Autoritátile otomane de acolo au espediatu archivele si familiile loru la Constantinopole, remânendu numai barbatii cari umbra pe strade diu'a si nóptea inarmati cu pусci si revolvere. „Monitorulu oficialu alu Romaniei“ impartesiesce, cá guvernatorulu de acolo a disu, cá ar fi primitu ordinu sé dea cu deseversire focu orasiului, pentru cá — déca voru vini Rusii — sé nu mai gaséca nici producte, nici locu de adapostu, — si a ordonatu, cá familiile straine sé se departeze, cáci dupa plecarea sa nu mai garantéza pentru nimeni. Aceste tóte au pricinuitu o spaima grozava in totu orasiulu. Femeile si copiii plângu pe strade desperati si si-stramuta locurile loru, fara a scí unde sé le duca. Totu tégulu este inchisu, negutiatorii se ocupa a desiertá magaziele de marfuri, asiediandu-le prin corabii séu prin pivnitie.

Legiunea bulgara. Bulgarii au formatu o legiune, care se afla in lagaru la Berésca, lângá Teleajen, nu departe de Ploesci. Pentru acésta legiune marele duce a adusu unu stégu. Sântirea acestui stégu s'a facutu la 6/18 maiu cu pompa mare, precum o descrie „Vulturulu.“ Insu-si marele duce a luat parte si a batutu unu cuiu in stégu. Trei archimandriti din câte-si trele provinciele bulgare au facutu sfestani'a si au sântitu stégulu bulgaru.

Bombardarea Calarasiului. „Romanulu“ scrie, cá la 8/20 maiu, pe la 11 óre diu'a, dóue monitóre turcesci au inceputu sé bombardeze Calarasi. Ele au trasu vr'o 200 bombe, fara a face inse nici unu reu. Garnison'a de la Calarasi este ocupata de trupe române. Turcii au pusu focu pichetuii Gur'a-Borcii.

La Constantinopole au avutu locu dílele trecute mai multe turburári. La vr'o dóue mii de softale s'au adunatu pe ulitie, au petrunsu si in asiá numitululu „parlamentu“, si a cerutu demissionarea unoru ministrii si rechiamarea lui Midhat pasia. Sultanulu a fugitu in altu palatu, ascunsu in costumu de gardistu. Alta scire afirma, cá s'a descoperitu o conjuratiune care voi sé detroneze dinasti'a sultanului actualu. S'a introdusu starea de asediú. Desperatiunea e mare, cáci turcii in Asia nu invingu. La Ardahan ei au perdutu 92 de tunuri, muscalii totu inaintéza spre Erzerum. Ér in Europa ataculu celu mare are sé urmeze in curendu. Rusii érași au esplodatu unu monitoru turcu.

OE E NOU?

Intrarea cazaciloru in Craiova. Amu promisú cetitoriloru nostrii, cá afara de portretele persóneloru cari voru jocá roluri de frunte in resboiulu actualu, vomu publicá si unele scene. Incepemu in nrulu presinte a indepliní acésta promissiune prin interessant'a ilustratiune, ce represinta intrarea cazaciloru in Craiova. Cá esplicatiune, n'avemu nimica de disu, ilus-

tratiunea se esplica prin sine ins'a-si. Adaugemu, spre sciinti'a cetitoriloru nostrii, cá vomu nisui, cá de acum inainte sé putemu publicá in fia-care numeru câte o ilustratiune. Totu cu acésta ocaziune rogámu pe abonantii nostrii a-si rennoi de timpuriu abonamintele!

Proclamarea independintiei române a produsu efectulu celu mai mare in tóta tíer'a, ma si afara de ast'a — in tóte ânimele române. Principele Carol a primitu o multime de depesie de felicitare din tóte partile. Diuarele scriu, cá puterile mari voru recunosce independinti'a Romaniei.

Armat'a româna duce lipsa de oficiari. In siedinti'a de la 7/19 maiu a camerei deputatiloru dlu primu ministru a spusu, cá sunt companii de 200 de ómeni, comandate de câte unu sublocoteninte, cá a fostu nevoitu a inaintá cá oficiari pe elevii scólei militare din clasele superióre, si cá va fi nevoitu a numí oficiari si dintre sergenti, cáci lipsescu. In urma-rea acestei lipse de oficiari români, camer'a a votatu unu proiectu de lege pentru admiterea in armat'a româna a Româniloru cari au servitu in armate regulate straine, cu gradulu si vechimea loru din urma.

Societatea „Julia“, a junimei române de la universitatea din Clusiu, va arangiá la 4 juniu maialu in gradin'a „Reginei Angliei.“ Inceputulu la 5 óre dupa miédia-di.

Bâi feruginóse. Ni se scrie, cá la 1 juniu st. n. se voru deschide bâile feruginóse calde si reci in comun'a Rucsberg, langa Caransebisu, cu oficiu postatu si telegraficu.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Ioanu Popu, avocatulu in Satmariu, a incredintiatu de sociá in 17. l. c. pe domnisiór'a Emili'a Nicora, fiic'a dlui Mihaiu Nicora jude la tribunálu totu de acolo.

Dlu Nicolau Popu, concipistu de finantie in Alba-Iulia, la 6 maiu s'a cununatu cu domnisiór'a Agaftia Gombosiu, fiic'a dlui Mihaiu Gombosiu, jude comunalu in Vidra-de-susu.

Dlu Dominicu Ratiu, cancelistu la reg. oficiu alu cartiloru funduare in Hatieg, la 5 maiu si-a serbatu cunun'a cu domnisiór'a Maria Balasiu, fiic'a dlui N. Balasiu cetatianu in Hatiegu.

Suvenirea mortiloru.

Maria Borca n. Onciu, soci'a parintelui preotu Pavelu Borca din Petruvasila, a repausatu la 12 maiu st. n., in etate de 33 ani, lasându in doliu profundu pe iubitulu ei sotiu, trei fice, o mama, o sora, unu frate si pe tóte némurile.

 Spre a satisface dorintiele on. publicu, din caus'a resboiului ce s'a inceputu, deschidemu

prenumeratiune estraordinara

la fói'a nóstra, din 1 juniu. Pretiulu a se vedé in fruntea fói' noastre. Vomu publicá in fia-care numeru **cro-nic'a** resboiului si o vomu ilustrá cu **portretele ómeniloru de frunte** cari voru luá parte in aceste evenimente, precum si cu alte ilustratiuni.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1877. Calea tieriei nr. 39.